

Uredništvo in uprava: Ljubljana, poštni predal 290.

Depisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni s štampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Ček. račun 13.562.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2.—, mesečno Din 4.—, celoletno Din 48.—, Za članke izvod po Din 1.—.

Oglasi po ceniku.

Telefon Rev. 3478.

Svoboda strokovnega organiziranja je z jamčena v mirovni pogodbi.

Po členu 35 zakona o zaščiti delavcev ima delavstvo pravico, da se v svrhu zaščite svojih ekonomskih, kulturnih in moralnih interesov organizira v posebnih organizacijah. Delavcem je dano na prosto, da se združujejo po poklicih, ali pa tudi v organizacijah ne glede na profesijo, in te organizacije se zopet lahko združijo v krajevne, pokrajinske ali državne organizacije. V svojih za javnost izdelanih zahtevah zahtevajo delodajalci, da se svoboda organiziranja delavstva zelo omeji, v svojih zakulisnih zahtevah pa gredo še dalje. Te želje poslodavcev, da se delavsko pravo na svobodo organiziranja v strokovnih organizacijah omeji, podpirajo tudi gotovi ljudje, ki bi si hoteli prisvojiti monopol za ustanavljanje organizacij, čim bi se popolnoma ukinilo načelo svobode strokovnih organizacij.

Za nas je brezdvomno, da se bodo povodom revizije socijalne zakonodaje, mednarodne obveze, ki jih je prevzela naša država, strogo izvajale.

Med važne internacionalne obveze spada tudi priznanje principa združevanja v strokovnih organizacijah.

Ta obveza ni morda le kaka konvencija, sprejeta od mednarodnega biroja dela, ki so veljavne le, če jih dotična država še posebej ratificira in uzakoni, marveč tvori ta obveza sestaven del versajlske mirovne pogodbe od 28. VI. 1919, s katero je bila končana svetovna vojna. Na podlagi čl. 387 te mirovne pogodbe so države-podpisnice ustanovile stalno »organizacijo dela« z nalogo, da izvršuje določen program.

V programu te organizacije je tudi afirmacija principa svobode strokovnih organizacij.

Kaj se ima razumeti pod tem principom, je točneje določeno v čl. 427 versajlske mirovne pogodbe. V tem členu se posebej podčrtava kot zelo važen princip:

pravica združevanja delavcev, kakor delodajalcev, da dosežejo vse one cilje, ki ne nasprotujejo zakonom.

Brezdvomno je torej, da je načelo: da se smejo delavci v svrhu zaščite svojih gospodarskih, kulturnih in moralnih interesov svobodno organizirati v svoje organizacije — sestaven del versajlske mirovne pogodbe.

Vsaka prekršitev tega principa pomeni brezdvomno kršitev mirovne pogodbe.

Ne da se tajiti, da je fašistična vlada v Italiji poskušala temu členu mirovne pogodbe dati posebno tolmačenje, skrivajoč se za pripombo v čl. 427, ki veli, da morajo države ta princip le v toliko izvesti, v kolikor ne bi »nastale kake posebne okolnosti«, ki bi ovirale izvedbo. Vendar je popolnoma jasno, da se v tej pripombi misli le na »izjemne prilike«, kakor na vojsko, notranje nemire, z eno besedo na stanje, ki se ga ne more smatrati kot normalno in trajno stanje. Italijanski fašizem smatra svoj režim kot nekako stalno vojno pripravljenost in oboroževanje, torej kot nekaj, kar noče akceptirati nobena druga država. Ravno vsled tega pa, ker si italijanski fašizem dovoljuje v tolmačenju določb versajlske mirovne pogodbe težke zlorabe, je njegova delegacija na mednarodnih delovnih konferen-

Jasen in odločen odpor delavstva proti reakcionarnim zahtevam delodajalcev, da se socialna zakonodaja poslabša, se čuti po vsej Jugoslaviji. Vršijo se shodi, protestne deputacije se oglašajo na okrajnih glavarstvih, da se zaščiti delavske zakone, na ministrstvo se pošiljajo vloge, da se socialna zakonodaja ne sme poslabšati, da se mora uvesti zavarovanje za starost in onemoglost.

Tisoče in tisoče organiziranega delavstva je povzdignilo svoj glas.

In v tem boju prihaja v Jugoslavijo ravnatelj mednarodnega biroja Dela v Zenevi, sodrug Albert Thomas. — Osebo hoče videti, kako se hoče poslabšati socialna zakonodaja.

Dne 28. februarja t. l. se bo vršila širša konferenca URSSJ. skupno z Delavskimi zbornicami v Beogradu.

Konferenca se začne ob pol 7. uri zvečer. Govoril bo poleg drugih poročevalcev tudi direktor mednarodnega biroja Dela s. Albert Thomas.

Beograjska, zagrebška in ljubljanska radio-postaja bo to konferenco oddajala po radiju, da bo slišala vsa Jugoslavija in še daleč preko mej, da delavstvo Jugoslavije potrebuje socialno zaščito.

Začetek te delavske ure je ob pol 7. uri zvečer. Kjer imate radio aparate, zvežite se ob tej uri in prisostvujte konferenci.

V dvorani Delavske zbornice, bo ta večer ob enem zaupniški sestanek.

Zavedajmo se, da je izboljšanje našega položaja delo naših lastnih rok. Gradimo iz neorganiziranih „jazov“ organizirani, mogočni „MI“.

cah v Genfu izpostavljena najostrejšim napadom. Vse delavske delegacije brez izjeme osporavajo italijanskemu delavskemu delegatu njegov mandat, čeprav zastopa ta delegat precejšnje število italijanskih delav-

cev. Vendar on ni delegat svobodnega, ampak le od države vsiljenega delavskega gibanja, vsled česar pomeni njegovo delegiranje kršitev mednarodnih dogovorov. Leto za letom je fašistični režim prisiljen,

braniti se pred proti njemu naperjenimi obdolžitvami in je izpostavljen zasmehovanju pred najvišjim mednarodnim forumom.

Vsled tega se hočemo lotiti vprašanja revizije socijalne zakonodaje, trdno prepričani,

da načelo popolne in neokrnjene svobode organiziranja delavcev v strokovnih organizacijah ne sme nikdar priti v razpravo in se sploh ne bo postavilo na dnevni red.

Dr. Živko Topalović.

Ženevske konvencije značijo minimum delavske zaščite.

Delodajalci »žele«, da bi se socialna zakonodaja prilagodila ženev. konvencijam, odklanjajo pa ratifikacijo konvencije o 8-urnem delavniku.

Tudi organizacije poslodavcev se zavedajo, da morajo pri svojih zahtevah za poslabšanje delavskega zavarovanja in zaščite delavcev v naši državi računati s tozadevnimi mednarodnimi obveznostmi naše vlade. Kjerkoli so gotova socijalna vprašanja bila regulirana z mednarodnimi konvencijami, sprejetimi na zasedanjih mednarodnega urada dela, in kjer je naša država te konvencije ratificirala, ne more iti poslabšanje dalje, kakor dovoljujejo mednarodni dogovori. Ali poslodavci bi ravno one konvencije radi izkoristili kot argument za poslabšanje naše domače socijalne zakonodaje. V vseh njihovih predlogih in na vseh njihovih zborovanjih se sliši ista pesem: naši socijalni zakoni so tako revolucionarni, da gredo celo preko onega, kar predpisujejo ženevske konvencije. In če se to vedno ponavlja, potem bi kdo lahko mislil, da se je res izvršil težak zločin napram poslodavcem s prekomerno zaščito delavcev. Poslodavci pravijo, da ničesar drugega ne zahtevajo, kakor da se naši socijalni zakoni privedejo do one mere zaščite, ki jo predpisujejo ženevske konvencije.

S tem, da poslodavci tako govore, hočejo javnosti natresti peska v oči. Oni se pri tem sklicujejo samo na one konvencije, ki jih je naša država že uzakonila in ratificirala, odločno se pa protivijo ratifikaciji in uzakonitvi vseh ostalih ženevskih konvencij. Znano je, da je od vseh ženevskih konvencij najbolj važna ona, ki predpisuje osemurni delovnik. Pošteno bi bilo, kadar se naši poslodavci sklicujejo na ženevske konvencije in kadar zahtevajo, da naj bodo naši zakoni z njimi v skladu, da pristanejo na to, da se tudi pri nas ratificira ona konvencija, da se na ta način z mednarodno obveznostjo zasigura osemurni delovnik. Ali oni se tej ratifikaciji odločno upirajo. Za nje so ženevske konvencije samo v toliko dobre, v kolikor je v njih odredb, ki so za delavstvo manj ugodne, kakor jih pa predpisujejo naši zakoni. V vsem ostalem pa ženevske konvencije niso po njihovem okusu in oni se odločno protivijo njih ratifikacijam. Mi tem potom javno pozivamo predstavnike poslodavcev, da ali prenehajo zlorabljati odredbe ženevskih konvencij ali pa da izjavijo soglasnost, da se ratificirajo tudi ženevske konvencije o osemurnem delovniku, o zabrani nočnega dela v pekarnah in prepovedi uporabljanja strupenih kemikalij pri delu, pa bomo potem tudi mi s svoje strani pristali, da se res na podlagi ženevskih konvencij izgradi naša domača socijalna zakonodaja. Dokler pa poslodavci odbijajo, da se

